

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1126

av Kent Ekeröth (SD)

Åtgärder mot bluffakturor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast ska redovisa en åtgärdsplan mot bluffakturor med konkreta och effektiva förslag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur den tidsfrist som anses skälig för betalning av inkassokrav kan förlängas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hur Svensk Handels lista över oseriösa företag, eller en liknande lista, kan utvecklas och användas av svenska myndigheter för att speciellt peka ut företag som skickar ut bluffakturor eller bedriver dylik bedräglig verksamhet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur inkassobolag ska kunna göras skyldiga att inte behandla ärenden från företag som skickar ut bluffakturor eller bedriver dylik bedräglig verksamhet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur banker ska kunna göras skyldiga att stänga ned bankkonton som disponeras av företag som skickar ut bluffakturor eller bedriver dylik bedräglig verksamhet.

Motivering

I interpellationsdebatt 2011/12:187 om bluffakturor framkom det att justitieminister Beatrice Ask menar att den tidigare regeringen vidtagit kraftiga åtgärder mot den typ av brottslighet som bluffakturor utgör. Bl.a. nämns att man startade en stor mobilisering

mot grov organiserad brottslighet under 2007 och att detta gett resultat för att komma åt den organiserade brottslighetens pengar. I samma interpellation nämnde ministern att bluffakturor är en viktig inkomstkälla för organiserad brottslighet.

Tyvärr verkar inte den tidigare regeringens satsningar ha gett resultat, eller så har resultaten inte varit tillräckliga. År 2007, året för satsningens initiering, anmäldes 2 963 fall av bedrägeri med hjälp av s.k. bluffakturor. Sedan dess har utvecklingen ökat lavinartat och under 2011 anmäldes 16 973 fall – en ökning med nästan 600 %¹. 2013 minskade emellertid anmälda brott inom denna kategori kraftigt men detta kan bero på att ett antal stora blufförsök stoppats.

Den 18 december 2013 kom SOU 2013:85 ”Stärkt straffrättsligt skydd för egendom” som bland annat analyserade ”rättsläget avseende brottslighet med systematiska inslag, till exempel bedrägerier som utförs genom massutskick av bluffakturor”. Utredningens slutsatser har dock inte behandlats vidare i lagstiftningskedjan.

Jag föreslår därför ett antal åtgärder för att vända utvecklingen och skydda näringsidkare såväl som privatpersoner från bedrägerier med bluffakturor.

I berättelser om offer för bluffakturor som rapporterats i medierna går ofta att läsa om många som väljer att betala bluffakturor i rädsla för förfallna betalningsdatum från inkassobolag. Idag regleras sista betalningsdatum från inkasso enligt 5 § inkassolagen. Krav på betalning skall sättas inom en tid som är skälig. Vad som är skälig tid har utvecklats genom praxis och Datainspektionens föreskrifter. Enligt Datainspektionens allmänna råd om tillämpning av inkassolagen att en skälig tidsfrist inte bör vara kortare än 8 dagar. Detta är en mycket kort tidsfrist vilken bidrar till den oro som får drabbade att hellre betala ett mindre men felaktigt fakturakrav än att utreda möjligheterna för att bestrida det. I kampen mot bluffakturor bör regeringen återkomma med ett förslag om hur vad som anses som en skälig tidsfrist kan göras längre än idag. På så sätt ges drabbade större möjlighet att utreda möjligheter att bestrida felaktiga anspråk.

Vidare har Svensk Handel idag en varningslista över oseriösa företag. ”Varningslistan varnar bland annat för bluffakturor, men också för företag med oseriösa

¹ Brås officiella statistikdatabas på www.bra.se, Tabell Hela landet, Anmälda brott efter brottstyp år 2002-2011.

försäljningsmetoder eller för erbjudanden och utskick som kan uppfattas som vilseledande.”²

Kriterierna som ligger till grund för att hamna på varningslistan anges som³:

- ett stort antal klagomål har inkommit mot företaget
- företaget har utformat ett erbjudande som en faktura
- företaget skickar en faktura utan att någon som helst kontakt har förekommit
- företaget använder sig av vilseledande telefonförsäljning
- företaget hänvisar till tidigare överenskommelser (påhittade)
- företagens erbjudanden är vilseledande
- totalpriset framgår inte av erbjudandet
- företagens produkter eller tjänster existerar inte
- företaget använder namnteckningar från andra underlag eller förfalskar namnteckningar
- företagens namn ger upphov till förväxlingar
- underlaget från företaget saknar viktig information såsom juridisk person, organisationsnummer, telefonnummer, postadress och/eller e-postadress
- företaget saknar fungerande kundtjänst med tydligt angivna telefontider
- företaget enligt Bolagsverket saknar styrelse
- företaget är av typen factoringbolag som fakturerar åt företag som finns med på Svensk Handels Varningslista
- företaget enligt kreditupplysning har stora ekonomiska problem vilket troligen kommer att innebära att de inte kan fullfölja uppdragen
- företaget är registrerat på adresser som tidigare är kända i liknande sammanhang
- företaget har styrelseledamöter som är kända från andra liknande bolag
- företaget ger ut en tryckt publikation som saknar dokumenterad utgivning.

Med stöd av ovanstående typ av lista bör regeringen utreda hur listan, eller en liknande lista, kan utvecklas och användas av svenska myndigheter för att speciellt peka ut företag som skickar ut bluffakturor eller bedriver dylika bedrägliga verksamheter.

Regeringen ska också utreda hur inkassobolag sedan ska kunna göras skyldiga att inte behandla ärenden ifrån företag på denna lista.

² <http://www.svenskhandel.se/Varningslistan/>.

³ <http://www.svenskhandel.se/Varningslistan/Bedomningskriterier-for-Varningslistan-/>.

Slutligen ska regeringen återkomma utreda hur banker ska kunna göras skyldiga att snabbt stänga bankkonton och tjänster som används av dessa företag. På så sätt förhindras förutsättningarna för de organiserade brottslingarna att bedriva verksamhet genom bluffakturor avsevärt.

Kent Ekeröth (SD)